

DNEVNIK JEDNE – PETOLJETKE

PREMIJERE

FESTIVALI

OBLJETNICE

RAZGOVOR

GLAZBENI

TEATAR

ESEJ

TEMAT

GAVRAN U

PARIZU

IZ STRANIH

ČASOPISA

TEORIJA

IZ POVIJESTI

NOVE

KNJIGE

DRAME

Razgovor o repertoaru? Nemoguća misija!

Naime, prvo trebamo nešto za lektiru, potom jednoga domaćeg klasika, treće se "mora, obećali smo!", a četvrto, za kraj sezone mora biti smiješno – i tu svaki razgovor prestaje...

Čuh kako sada uvelike obitavamo državu u povojima demokracije, tranzicije... Ipak, još uvijek rado zbrajam postignuća *jubilarnim brojkama* (to su one djeljive s brojem pet). Kako je moj fitilj obično kraći pa su mi i tenis, klavir, građevina, arhitektura i još koješta drugo dosađivali puno prije petogodišnjica (obično negdje oko trogodišnjice), ponosna sam vlasnica *dotrajavanja* petogodišnjeg angažmana u jednoj kazališnoj instituciji...

Iako nisam plavuša (bar ne deklarirana) ni (s mojom plaćom teško) *šopingoholičarka*, već nekoliko godina nisam ni dadjija, a teško da sam i Bridget Jones, moj "Dragi dnevnik" najzornije će dočarati položaj dramaturga u hrvatskom kazalištu. Da ne bi bilo zabune – ovo je privatni dnevnički zapis i ne mora nužno općenito opisati *stanje stvari*, ali nekako imam osjećaj da bi nas se pronašlo još nekolicina s istim ili vrlo sličnim dnevnicima.

ANNO DOMINI 2002./2003. ILI GODINA (SEZONA) PRVA

Dragi moj dnevniče!

Danas sam se zaposlila u nacionalnoj kazališnoj kući.

Matično mi kazalište prije *moje ere* nije imalo kuć-

nog dramaturga od dvadesetih godina prošlog stoljeća (osim dva kratkotrajna angažmana D. Jelčića 1957. i B. Mešega od 1981. do 1983.).

I tako... kad jedna nacionalna kuća što upozna što (napokon!) zaposli (prvog i jedinog u svojoj stoljetnoj povijesti) diplomiranog dramaturga i kad isti (što će reći ja) prođe svu moguću papirologiju (ugovore, zdravstveno, socijalno, sindikalno...) te položi test zaštite na radu (što god to bilo?!), dobiva ovaj status, prava i obveze: **Status:** – pripravnički u trajanju od devet mjeseci.

Prava: – 70% plaće uz obvezno mentorstvo (mentori su mi diplomirani pravnik i diplomirani glumac),
– dva dana godišnjeg odmora
– sindikalnih kredita do mile volje.

Obveze: – prijavak na radno mjesto u 8 sati, *odjavak* u 15 sati; između stanka za kavu,
– fotokopiranje svega što se fotokopirati da – od dopisa, dramskih tekstova pa sve do starih knjiga s petstotinjak stranica (sjećam se jedne o rimskim novčićima)

– dežurstva na predstavama (uobičajeno vikendima, jer kako su me obavijestile određene drage gospode, ja nisam majka pa mogu vikendom na večer *visjeti* u teatru)

– pisanje tekstova o predstavama za propagandne knjižice

Sva sreća što je tajnica Drame otišla na bolovanje na tri mjeseca pa sam dobila jedinstvenu priliku izvršiti se u njezinu poslu (kolegiji, kuhanje kave, rasporedi proba, ugovori, putni nalozi, rezervacije hotela, iskazi, dnevnice i, da ne zaboravim, sva sila telefonskih poziva i odziva).

Vlastita soba? Što je to? Vlastiti stol? Što je to? Računalo? Što je to? Internet? Što je to? Knjižnica? U vlastitom aranžmanu! Stručna literatura? U vlastitom aranžmanu! Gledanje predstava po ostalim hrvatskim kazalištima? U vlastitom aranžmanu i vlastitom trošku!

Razgovor o repertoaru? Nemoguća misija!

Naime, prvo trebamo nešto za lektiru, potom jednoga domaćeg klasika, treće se "mora, obećali smo!", a četvrto, za kraj sezone mora biti smiješno – i tu svaki razgovor prestaje...

Na prvom sam projektu volontirala (ne smijte se, zanimalo me kako nastaje predstava – na Akademiji mi to nitko nikada nije pokazao!). To je u prijevodu značilo pisati raspored proba i popisivati rekvizite.

Na drugom sam projektu već potpisana – tada još nisam znala da biti dramaturg na predstavi ne znači udarati + ili – u rubriku "prisutan na probi", ali nemojte me krivo shvatiti, nije da osoba nije bilo, ipak je to bila predstava od sedamdesetak izvođača!

Treći je projekt, napokon, moj prvi rad za *pravski!* Ooo, bilo je tu posla – od nesuvislog teksta napraviti suvislu predstavu! Svi smo dali sve od sebe! *Bješe* – gledljivo...

Na četvrtom mi je projektu redatelj rekao kako mu ne treba dramaturg, ali da on mene voli gledati pa neka dolazim na probe. Što reći?! Nit sam radila nit sam se dala gledati...

Tako je, dragi moj dnevniče, završila prva sezona moга angažmana. Moram ti priznati da sam se i prilično naplakala i prilično napi(j)ala.

No nije sve bilo tako crrrrrrno!

Prvo:

Imala sam sreću surađivati s urednikom kazališnih izdanja koji je uvijek bio na mojoj strani i objavljivao sve sulude, cinične, provokativne i gnjevne tekstove koje bih napisala.

M. Fumić, HNK Osijek

Drugo:

Vidjela sam pozornicu straga (i cugove i kabele i praktikable i harlekine i kulise, rekvizitu i inspicijenta i – *svašta nešto!*)

Treće:

Svladala sam još dodatnih vještina koje mi studij nikada nije htio ponuditi – fotokopiranje, telefoniranje, rano ustajanje...

Četvrto:

Ove mi se sezone, samo zahvaljujući prijateljstvu, nikako obvezi, dogodio rad (u pravaavom smislu te riječi) na jednoj od najkvalitetnijih i najzanimljivijih predstava ovoga teatra!

Jedino je šteta

Što spomenuta je predstava

(samo) – opereta!

Peto:

Sad kuham *vraški* dobru kavu!

ANNO DOMINI 2003./2004. ILI GODINA (SEZONA) DRUGA

Dragi moj dnevniče!

Puno je novoga ove godine i izgaram od želje da sve podijelim s tobom. Manje (skoro nimalo) plaćem, manje (skoro nezatno) pijem. Više toga mi je smiješno nego prošli puta kad smo se čuli! Na primjer, evo nešto šalji-vo: moj bivši mentor, a još uvijek šef, nakon kraćeg čuđenja usvojio je činjenicu da sam diplomirala na Akademiji dramske umjetnosti, a ne na Pedagoškoj akademiji. Rekla mu kuma kako dramaturg možeš biti i ako si teta u vrtiću. Da nije smiješno, ja bih se zabrinula za svoju egzistenciju. Jer nijedan vrtić ne bi mene primio za tetu. Zanimljivo, zar ne?! Još je zanimljivije kako se mojim poslom može baviti svatko, a ja svačijim ne mogu. Možda bih se dogodne mogla baciti na kirurgiju, za što ne?! Pa imala sam jednom cimericu s medicine i kako je ona učila naglas, ja već pola toga znam!

No, na (naj)stranu šalu, moram ti se pohvaliti kako sam dobila svoju sobu! Mojih vlastitih 6 m²! Stiglo mi je i računalo i pisac i vlastita telefonska linija (mogu čak nazivati i mobitelex!). Internet još uvijek koristim u ilegali, ali bit će i to jednoga dana...

Što se promišljanja repertoara tiče, imam prostor za promišljanje, imam i volje i promišljam ja, promišljam, ali...

Ništa!

Ako već nije ispao promišljen repertoar, barem sam se ja naučila cjenkati.

A to ide ovako: najprije šef izabere nešto što bi silno želio igrati, potom kontaktira redatelja koji će mu to i omogućiti. Nakon toga potrebno nam je svima malo smijeha: red hrvatskog pa red "ziheraškog" (to se samo tako kaže za autore koji su ušli na popis klasične dramske literature). Dobro: njemu narodno veselje, meni klasik (barem režira moja omiljena redateljica, a i glumačka je podjela O.K.). Nema veze što ćemo se iskiliti da nešto *pase* ikome i paše.

Nisam nezahvalna! Kad bih se ja izvještala u svom zanatu da je bilo što po mome?!

Ma što ja pričam! Projekt broj četiri pripada samo meni! I izbor komada i redatelja i podjela i sveeee!!!

Još jedan uspjeh – dobivamo prostor i pare za komornu scenu! (To što ni predložci ni redatelji ni podjela nisu ni provokativni ni suvremeni prežalila sam – pa ne može sve preko noći...)

Gubim 5 : 1.¹

Dogodine ću pametnije...

Ma, tko bi se i žalio kad se može zatvoriti iza vlastitih tapeciranih vrata?!

A i svi već, u matičnoj mi kući, znaju kako se zovem! (Ne i čime se bavim, ali to je bitka za neki sljedeći rat...)

ANNO DOMINI 2004./2005. ILI GODINA (SEZONA) TREĆA

Dragi moj dnevniče!

Opet ja! Promjene! Promjene! (Samo da i mene ne uhvati neki preuranjeni klimakterij od silnih promjena!) Promjena prva: promijenjen ravnatelj!

Promjena druga: promjenom ravnatelja promijenjen i glumac naslovne uloge!

Promjena treća: promjenom ravnatelja promijenjeno i radno vrijeme (prošli je ordinirao od 9 do 11 u jutro, trenutačni nam posveti vikend i *ponedjeljkovo* prijepodne!)

Promjena četvrta: Publika rado gleda i predstave koje nisu smiješne!

Promjena peta: Komorna scena napokon ima predstavu koja zadovoljava i kvalitetom i (ne)kvantitetom!

Promjena šesta: Pale su i neke nagrade!

Promjena sedma: Vodim 4 : 1.²

Promjena osma: Prestala sam piti jutarnju kavu pa nitko ne primijeti kad ne dođem u 8 sati (e, gdje mi je bila pamet prije godinu-dvije?!).

Promjena deveta: Plate mi tu i tamo koji službeni put!

Jedino što se nije promijenilo jest to što kao *nemajka* i dalje *visim* dan-noć u teatru...

Ali, dnevniče moj dragi, moraš priznati kako mi je – mmm...

ANNO DOMINI 2005./2006. ILI GODINA (SEZONA) ČETVRTA

Dragi moj dnevniče!

E pa sad... Čovjek zbilja nikada ne zna što ga čeka! Ne znam što bih ti rekla. Mislija sam kako je kraj drastičnim promjenama, ali nije!

Stavilo me za ravnateljicu Drame. Nisam stigla ni razmisliti ni priznati, a kamoli odbiti. Znam ja što ćeš ti

¹ Ovo se tiče repertoara...

² Ovo isto...

reći – evo ti sad sve što si godinama o repertoaru teatarski promišljala provedi u djelo.

E pa sad...

Pola sam repertoara naslijedila. Drugu polovicu nadodala. Promišljeno, doduše, ali...

Nije samo visina moje plaće u promjeni. Promijenilo se i sve oko mene.

Promijenila se vlast i vlasnički afiniteti.

Promijenila se financijska situacija.

Promijenio se, na kraju krajeva, i intendant.

Promijenili su se i prioriteti.

A ponajviše su se promijenili apetiti (da ne upotrijebim prostiju riječ!)

Konkretnije: za moga ravnateljskog *mandata* uprizorena su dva naslijedena komada, jedan koji sam ja odabrala, tri su mi prijedloga (dramaturškim rječnikom) poštrihana s repertoara, dok je posljednje uprizorenje ona kompromisna, *ziheraška* priča s početka moje karijere – komični klasik za sve ukuse i sve dobi.

Ipak, ne žalim se, uzdam se u ljudsku zaboravnost (i naše čistačice koje će to sve lijepo podmesti pod tepih).

A, kako mi reče novi nam *Šef Svega* već prve večeri svoga mandata: ljudi ionako pamte samo intendante kazališta!

Ipak, nadam se kako će se netko sjetiti i mene, ako nitko, hoćeš li barem ti, dragi moj Dnevniče, jer ja sebe već polako zaboravljam. Pamtim samo predstave, i to uglavnom s *pogrešne strane* – iza kulisa. Iz mrakaaa...

ANNO DOMINI 2006./2007. ILI GODINA (SEZONA) PETA

Dragi moj dnevniče!

Umorna sam ti jako! Valjda od južine... Ili od nerada. Plaća mi ide, ali me ubi dosada. Bavim se sobom. Držim djetu – sve manje pišem. Teško je objektivno pisati o Sada. Ne znam je li to zato što sam bila zločesta ili sam jednostavno izgubila *grif*?! Skuham ponekad kavu (moram priznati kako za to *grif* još uvijek imam!), padaju mi na um najčudnije ideje. Sakriti se pod kamen ili odlepršati? Na kraju Kra(l)ljeva – za mene, Kraljicu trogodišnjih interesnih kapaciteta, *petoljetka* je iznad svih očekivanja!

Ponajviše mojih...

Zbogom, dragi moj dnevniče!

Javit ću ti se razglednicom (ako ne i paketom)!

?!)